

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

TÉMATY PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

TEORETICKÝ BLOK

TÉMA Č. 1	SVĚT PODLE ŽÁKŮ, 1. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T1_H1
	SVĚT PODLE ŽÁKŮ, 2. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T1_H2
TÉMA Č. 2	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T2_H1
	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T2_H2
TÉMA Č. 3	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T3_H1
	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	ZŠ_T3_H2
TÉMA Č. 4	JAK PROSADIT MYŠLENKU	45 MINUT	ZŠ_T4_H1
TÉMA Č. 5	REKAPITULACE	45 MINUT	ZŠ_T5_H1

PRAKTICKÝ BLOK

TÉMA Č. 6	ŠKOLA – KDO O ČEM ROZHODUJE	45 MINUT	ZŠ_T6_H1
TÉMA Č. 7	ŠKOLA – KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT	45 MINUT	ZŠ_T7_H1
TÉMA Č. 8	ŽÁCI: TOHLE CHCEME JINAK, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	ZŠ_T8_H1+2
TÉMA Č. 9	TVOŘÍME VIZI, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	ZŠ_T9_H1+2
TÉMA Č. 10	OD VIZE K PLÁNU, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	ZŠ_T10_H1+2

PREZENTAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 11	JAK NÁŠ PROJEKT PROPAGOVAT, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	ZŠ_T11_H1+2
TÉMA Č. 12	PREZENTACE	45 MINUT	ZŠ_T12_H1

EVALUAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 13	EVALUAČNÍ SETKÁNÍ	45 MINUT	ZŠ_T13_H1
------------	-------------------	----------	-----------

Časová dotace pro celý vzdělávací program: 20 vyučovacích hodin o délce 45 minut.

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

2. HODINA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

HODNOTY

rovnost – aktivita upozorňuje na skutečnost, že každý člen společnosti (třídní kolektiv) má právo se zúčastnit voleb

POSTOJE

aktivita **podporuje respekt** k výsledkům voleb a názorům ostatních členů společnosti

občanská uvědomělost – je kriticky diskutována otázka delegování vůle jedince na politického reprezentanta (principy zastupitelské demokracie)

odpovědnost – aktivita podporuje vnímání, že volby mohou zásadním způsobem ovlivnit prostředí, ve kterém žiji já i další lidé

tolerance k nejednoznačnému – je podporován postoj, že každý má právo na prosazování svého názoru

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE V TOMTO TÉMATU

DOVEDNOSTI

analytické a kritické myšlení – je podporováno vnímání problematičnosti praktické realizace teoretických principů

empatie – aktivity podporují rozšiřování dovednosti vnímat potřeby ostatních jedinců a skupin

flexibilita a přizpůsobivost – podněcuje schopnost přijmout výsledky voleb a vůli většiny

jazykové a komunikační dovednosti – rozvíjí schopnost nekonfliktně řešit dilemata a sporné otázky

ZNALOSTI A KRITICKÉ POROZUMĚNÍ

aktivity cílí na získání znalosti **základních znaků zastupitelské demokracie**, historických a sociokulturních modifikací a limitů

Zdroje:

Kompetence pro demokratickou kulturu [online],
URL: <http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace>.

Core Competencies in Civic Engagement [online],
URL: <https://www.merrimack.edu/live/files/160-core-competencies-in-civic-engagement>.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM:

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

(ZÁKLADNÍ ŠKOLY)

TÉMA 3:

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

2. HODINA

CÍL HODINY

Žáci si propojí teoretické informace o zastupitelské demokracii se zkušenostmi získanými v rámci simulační hry.

POMŮCKY

- Dokument ZŠ_T3_H2 Průvodce metodikou
- Dokument ZŠ_T3_H2 Zastupitelská demokracie – materiál pro žáky
 - **NÁVOD NA TISK:** každá ze tří skupin dostane kopii jedné části (1 stranu) vytištěnou ve formátu A3. Každý žák dostane navíc kopii jedné části (stejně jako má jeho skupina) vytištěnou ve formátu A4.
- Dokument ZŠ_T3_H2 Zastupitelská demokracie – myšlenková mapa
 - **NÁVOD NA TISK:** každý žák obdrží 1 kopii ve formátu A4.
- Z předchozí hodiny mají žáci u sebe dokument ZŠ_T3 Pracovní list
- Flipchartové papíry
- 3 sady barevných fixů

FÁZE 1: REKAPITULACE PŘEDCHOZÍ HODINY

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Reflexe zkušenosti s přímou demokracií (referendem) a procesem zastupitelské demokracie.

METODA:

Diskuse

🗣️ TIP NA ÚVOD:

- Lektor ověřuje, zda žáci správně rozumějí pojmům, které v hodině zazní, případně je dovysvětlí: **kompromis, polarizace**.
- Lektor neváhá žáky chválit za jakoukoliv reakci. Žáci se pak nebojí projevat.
- Zaměření a smysl programu – tj. orientace v demokratickém systému ČR a pochopení, jak prosadit vlastní zájmy – lektor s žáky opakuje v úvodu každé hodiny spolu s představením její specifické náplně.

POSTUP:

1. Lektor zrekapituluje obsah předchozí hodiny (simulace zastupitelské demokracie – hra o výmalbu třídy).
2. Lektor zjišťuje, zda žáci vnímají rozdíl mezi rozhodováním v přímé demokracii (referendum) a zastupitelské demokracii. Ptá se, o jaké rozdíly se dle jejich zkušenosti jedná.
3. Lektor představí náplň dnešní hodiny –
– prohloubení znalostí o zastupitelské demokracii.
4. Lektor oznámí, že náplň dnešní hodiny bude vyzkoušet si formou hry jinou formu rozhodování, a to takovou, která je využívána v tzv. zastupitelské demokracii.
5. Lektor žákům připomene, že z minulé hodiny mají k dispozici Pracovní list k tématu č. 3, který jim usnadní orientaci v programu. V něm najdou důležité informace i podněty k vlastním úvahám. Pracovní list si mohou vyplnit po skončení výuky, a připomenout si tak všechno, co v průběhu výuky zažili a co se dozvěděli.

🗣️ TIP:

Lektor akcentuje tendenci referend (přímé demokracie) polarizovat společnost, neboť nutí občany do volby mezi binárními protiklady ANO/NE. Zastupitelská demokracie je oproti tomu založená na vyjednávání a kompromisu, tedy na „obrušování“ hran protikladných postojů.

5 M | 10 MIN

20 MIN

10 MIN

FÁZE 2: CO JE ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE?

DOBA TRVÁNÍ:

max. 10 minut

CÍL:

Zmapování povědomí žáků o zastupitelské demokracii.

METODA:

Brainstorming

POSTUP:

1. Lektor rozdělí třídu do 3 skupin. Každá skupina dostane flipchartový papír.

TIP:

Lektor může pro evokaci tématu využít videa dostupná na internetu. Pro příklad uvádíme následující tipy:

1. Zpravodajství ČT24: Rvačka v ukrajinském parlamentu: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/215411000101211/obsah/440743-rvacka-v-ukrajinskem-parlamentu> (čas: 0:00–0:25)
2. Zpravodajství ČT24: Britský předseda sněmovny John Bercow si zjednává pořádek ve sněmovně: <https://ct24.ceskatelevize.cz/2720597-john-bercow-uklidnuje-poslance-pri-uternim-hlasovani-o-brexitu> (čas: 0:00–0:54)
3. Internetový pořad Štrunc!: Václav Klaus mluví o zastupitelské demokracii: <https://video.info.cz/strunc/vaclav-klaus-stydim-se-za-cesko-volby-nic-neresi-tim-bahnem-tady-si-musime-projit-32978.html> (čas: 9:57–11:25)

2. Lektor vyzve skupiny, ať formulují, co si spojují s pojmem zastupitelská demokracie (klíčová slova, jména, nápady). Vybídne žáky, ať vycházejí z promítnutých videí a zejména z vlastní zkušenosti z předchozí hodiny (simulační hra – volby o výmalbě třídy).
3. Lektor poté vyzve skupiny, aby si výsledky brainstormingu vzájemně představily.

TIP:

Lektor na závěr může dodat, že prvky zastupitelské demokracie jsou přítomné i na školách – ptá se např., zda třída má svého předsedu či škola svůj žákovský parlament. Lektor diskutuje, jakým způsobem se žák stane předsedou třídy a co obnáší jeho funkce, jak se stane členem žákovského parlamentu a co obnáší jeho funkce.

5 M
10 MIN

20 MIN

10 MIN

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

ČÁST 1: PRINCIPY ZASTUPITELSKÉ DEMOKRACIE

ŽÁCI

VYBRANÍ ŽÁCI PŘED TISKU

Zastupitelská demokracie je nejrozšířenějším typem demokracie. Jedná se o „vládnutí se souhlasem ovládaných“ prostřednictvím voleného zastupitelského sboru (parlamentu či městského, krajského zastupitelstva).

RŮZNÉ BARVY

Občané si ve volbách vybírají své zastupitele sdružené v politických stranách.
VYBRANÍ ŽÁCI PROSAZUJÍCÍ BARVY

Volby jsou soubojem politických stran o hlasy občanů. Různé politické strany prosazují zájmy různých skupin občanů (např. Strana zelených hájí ochranu přírody, sociální demokracie hájí zájmy dělníků).
JEJEDLIVÉ BARVY A TI, KTEŘÍ PRO NĚ HLASOVACI

Zastupitelská demokracie je omezená a nepřímá.
VÝBĚZ BARVY

Omezená je v tom, že my – voliči – volíme jen občasně (v ČR jednou za 4 roky).
OMEZENÉ VOLEBNÍ LÍSTKY

Nepřímá je v tom, že my – voliči – si nevládneme sami, ale pouze si vybíráme ty, kteří budou vládnout (rozhodovat) za nás.

ZADÁNÍ PRO ŽÁKY:

- Čtete větu po větě. U každého podtrženého (modrého) slova přemýšlejte a diskutujte:
 - ▶ Objevilo se něco podobného v simulační hře?
 - ▶ Kdo nebo co to bylo?
- Na papír/flipchart napište, k čemu jste došli.

FÁZE 3:

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE - PRINCIPY, VÝHODY, NEVÝHODY

DOBA TRVÁNÍ:

max. 20 minut

CÍL:

Propojit zkušenost ze simulační hry s teoretickými principy zastupitelské demokracie. Pochopit základní procesy a pojmy spojené se zastupitelskou demokracií (volby, politické strany, poslanec, parlament, veřejnost, vyjednávání, koalice, hlasování).

METODA:

Varianta myšlenkové mapy

POSTUP:

Pokračování skupinové práce za využití flipchartů z fáze 2 a pracovních listů

1. Lektor žáky rozdělí do 3 skupin. Každá skupina obdrží jeden list z přílohy ZŠ_T3_H2 Zastupitelská demokracie: pracovní listy vytištěné ve formátu A3. Lektor může stejný text dát ještě každému žákovi ve třídě ve formátu A4, aby se mu s textem lépe pracovalo. První skupina tedy bude zpracovávat text o principech zastupitelské demokracie, druhá o výhodách (silných stránkách) zastupitelské demokracie a třetí skupina bude pracovat s textem o nevýhodách (slabých stránkách) zastupitelské demokracie.
2. Úkolem žáků je nyní najít k podtrženým slovům v textech analogie k situacím ze simulační hry (např. volby – výmalba třídy) a popsat je.
3. Lektor vyzve žáky, aby ve skupinách četli svůj text větu po větě a u každého podtrženého slova společně diskutovali:
 - **Objevilo se něco podobného v simulační hře?**
 - **Kdo nebo co to bylo?**
(Např. „parlament“ = situace, kdy vybraní žáci zasedli před třídou.)
4. Poznámky ke slovům žáci zapisují na papír.
5. Mluví každé skupiny poté představí, o čem byl jejich text a jak si označená slova propojili se simulační hrou.
 - Lektor odpovědi podle potřeby okomentuje a zpřesní, do diskuse zapojí i žáky z ostatních skupin. Skupiny si do pracovního textu případně dělají poznámky.
6. Flipcharty a pracovní texty poté žáci vyvěsí na tabuli či zedě.

5 M
10 MIN

20 MIN

10 MIN

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

PRINCIPY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

ZAST. JEN OMBŘENA' A
PŮ' NA'

VÝHODY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

KONTROLNIS

NEVÝHODY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

NO'LO LIDI' CHODI' VOUT

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

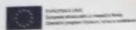
POUČENÍ STRAN NÁS!
RŮŽNÉ ZÁJMY

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

BUDOU VŮDČI
ZKUSENĚJŠÍ

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

MALÉ STRANY SE
NEODSTANOU

25

Foto: archiv MKC Praha.

FÁZE 4:

CO JSME SI ZAPAMATOVALI, CO NÁS ZAUJALO

DOBA TRVÁNÍ:

max. 10 minut

CÍL:

Žáci si zaznamenávají a odnášejí základní informace o zastupitelské demokracii.

METODA:

Myšlenková mapa k zastupitelské demokracii

POSTUP:

1. Lektor rozdá všem žákům předtištěný text z dokumentu ZŠ_T3_H2 Zastupitelská demokracie – myšlenková mapa.
2. Lektor vyzve žáky, aby si do každé z bublin poznamenali:
 - to nejdůležitější, co si zapamatovali;
 - to, co je nejvíc zaujalo.

Žáci si myšlenkovou mapu ponechají. Myšlenková mapa poslouží jako evokace v následující hodině.

VARIANTA:

Lektor vyzve žáky, ať si vzájemně vyfotí vypracované úkoly (flipcharty z fáze 3) a myšlenkovou mapu zpracují na jejich základě za domácí úkol. Lektor může podmínit vypracování úkolu známkováním.

3. Hodina tímto končí, lektor prozradí žákům, že příští hodinu budou o záznamech v myšlenkové mapě dále diskutovat.

Lektor dále uvede, že náplní příští hodiny bude diskuse o tom, jak uvést návrh či nějakou myšlenku do praxe za využití principů zastupitelské demokracie (tj. jak reálně funguje řízení státu).

5 M
10 MIN

20 MIN

10 MIN

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

ČÁST 1: PRINCIPY ZASTUPITELSKÉ DEMOKRACIE

Zastupitelská demokracie je nejrozšířenějším typem demokracie. Jedná se o „vládnutí se souhlasem ovládaných“ prostřednictvím voleného zastupitelského sboru ([parlamentu](#) či městského, krajského zastupitelstva).

[Občané](#) si ve [volbách](#) vybírají své [zastupitele](#) sdružené v [politických stranách](#). Volby jsou soubojem politických stran o [hlas](#)y občanů. Různé politické strany prosazují [zájmy různých skupin](#) občanů (např. Strana zelených hájí ochranu přírody, sociální demokracie hájí zájmy dělníků).

Zastupitelská demokracie je **omezená** a **nepřímá**.

Omezená je v tom, že my – voliči – volíme jen občasně (v ČR jednou za 4 roky).

Nepřímá je v tom, že my – voliči – si nevládneme sami, ale pouze si vybíráme ty, kteří budou vládnout (rozhodovat) za nás.

ZADÁNÍ PRO ŽÁKY:

- Čtete větu po větě. U každého [podtrženého \(modrého\)](#) slova přemýšlejte a diskutujte:
 - ▶ Objevilo se něco podobného v simulační hře?
 - ▶ Kdo nebo co to bylo?
- Na papír/flipchart napište, k čemu jste došli.

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

ČÁST 2: VÝHODY (SILNÉ STRÁNKY)

ZASTUPITELSKÉ DEMOKRACIE

- Zastupitelská demokracie je prakticky uskutečnitelná (přímé [rozhodování](#) je možné jen v malých společnostech);
- občané nemusí každodenně rozhodovat o osudu státu či města (mohou v klidu pracovat a rozhodování ponechávají na [těch, které si vyberou](#));
- je větší šance, že vládnout budou vzdělanější, zkušenější lidé či odborníci;
- udržuje stabilitu – [běžní občané](#) se drží dál od politiky;
- je založena na [kompromisu](#) – je nezbytné, aby se jednotlivé politické síly [domlouvaly mezi sebou](#) a vzájemně si ustupovaly.

ZADÁNÍ PRO ŽÁKY:

- Čtěte větu po větě. U každého [podtrženého \(modrého\)](#) slova přemýšlejte a diskutujte:
 - ▶ Objevilo se něco podobného v simulační hře?
 - ▶ Kdo nebo co to bylo?
- Na papír/flipchart napište, k čemu jste došli.

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

ČÁST 3: NEVÝHODY (SLABÉ STRÁNKY)

ZASTUPITELSKÉ DEMOKRACIE

- Ne každý má právo volit: vyloučení jsou mladí lidé do 18 let, různé skupiny cizinců (kterých v ČR žije přes půl milionu);
- mnoho občanů politice nevěří a k [volbám](#) nechodí (volební účast v parlamentních volbách v roce 2017 byla 60,84 %);
- sociálně slabí či málo vzdělaní lidé chodí k volbám jen velmi málo;
- kvůli tomu o nich rozhodují jiní – [zastupitelé](#), kteří s nimi nemají nic společného a kteří nerozumí tomu, co tito lidé potřebují;
- aby se v ČR [politické strany](#) dostaly do [parlamentu](#) či zastupitelstev, musí získat alespoň 5 % hlasů;
- hlasy pro strany, které této [minimální hranice](#) nedosáhnou, propadávají, a proto [nemají přímý vliv na rozhodování](#).

ZADÁNÍ PRO ŽÁKY:

- Čtete větu po větě. U každého [podtrženého \(modrého\)](#) slova přemýšlejte a diskutujte:
 - ▶ Objevilo se něco podobného v simulační hře?
 - ▶ Kdo nebo co to bylo?
- Na papír/flipchart napište, k čemu jste došli.

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

PRINCIPIY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

VÝHODY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

NEVÝHODY

TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, CO JSEM SI ZAPAMATOVAL

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

NEJVÍC MĚ ZAUJALO

